

Hoe-gaan-wij-op-de-juiste- manier-met-elkaar-om- protocol

(anti-pestening)

ICBS de Tweemaster

Inhoud

Inleiding.....	3
Doel van het protocol.....	3
Plagen en pesten.....	3
Plagen.....	3
Verskillende manieren van pesten.....	3
Hoe willen wij met elkaar omgaan op ICBS de Tweemaster.....	5
Interventies.....	6
Eenduidige manier van omgaan met incidenten.....	7
Als er gepest wordt... ..	8
Als het pesten aanhoudt.....	9

Inleiding

Ieder kind wil er graag bij horen. Je veilig voelen is een belangrijke voorwaarde om je goed te kunnen ontwikkelen. Wij als school zijn van mening dat wanneer kinderen weten hoe zij goed met elkaar om moeten gaan er een prettige sfeer op school heerst. Zo wordt het pestgedrag zo veel mogelijk geminimaliseerd en kunnen kinderen zich positief ontwikkelen.

Wij voeren enerzijds een actief preventief beleid om het pesten op onze school te voorkomen; anderzijds pakken we pestgedrag serieus aan. Cruciaal in dit pestprotocol is de samenwerking tussen leerkracht, pester, gepeste, overige klasgenoten en ouders.

Doel van het protocol

In dit protocol is wijze vastgelegd waarop wij op De Tweemaster met eventueel pestgedrag van kinderen omgaan. Via dit protocol wil de school inzicht geven de wijze waarop er gewerkt wordt aan een veilige school en welk stappenplan er gehanteerd wordt bij systematisch pestgedrag.

Plagen en pesten

Iedereen is wel eens een keer geplaagd. De een kan hier beter tegen dan de ander en iedereen reageert er anders op. Plagen hoort erbij en heeft een positief doel. Pesten heeft een negatief doel. Er zijn dan ook grote verschillen tussen plagen en pesten. Een belangrijk verschil tussen pesten en plagen is, dat plagen spontaan gebeurt zonder kwade bijbedoelingen en pesten met opzet gebeurt. De pester weet van tevoren wie hij/zij gaat pesten met als doel de ander pijn te doen of te kwetsen. Daarnaast duurt het plagen niet lang, terwijl pestgedrag past stopt wanneer er wat aan gedaan wordt.

Plagen

Bij plagen is sprake van incidenten. Vaak is het een kwestie van elkaar voor de gek houden. Er zijn gelijke machtsverhoudingen dus kan de geplaagde zich verdedigen en loopt derhalve geen blijvende psychische of fysieke schade op.

Pesten

Pesten is het systematisch uitoefenen van psychische en/of fysieke mishandeling door één of meer individuen op een persoon die niet in staat is zich te verdedigen. Bij pesten is de macht ongelijk verdeeld. Pesten heeft negatieve gevolgen voor het slachtoffer.

Verschillende manieren van pesten

Pesten kan op een opvallende manier, maar ook op een verborgen manier plaatsvinden. Verschillende voorbeelden zijn onder andere:

Met woorden: vernederen, belachelijk maken

Lichamelijk:	schelden dreigen met bijnamen aanspreken gemene briefjes, mailtjes, sms-jes schrijven trekken aan kleding, duwen en sjoeren schoppen en slaan krabben en aan haren trekken wapens gebruiken
Achtervolgen:	opjagen en achterna lopen in de val laten lopen, klem zetten of rijden opsluiten
Uitsluiting:	doodzwijgen en negeren uitsluiten van spellen/feestjes bij groepsopdrachten
Stelen en vernielen:	afpakken van kledingstukken, schooltas, schoolspullen kliederen op boeken banden lek prikken, fiets beschadigen
Afpersing:	dwingen om geld of spullen af te geven het afdwingen om iets voor de pestende leerling te doen.
Digitaal Pesten:	Anonieme berichten versturen via whatsapp, schelden, roddelen, bedreigen, foto's van mobieltjes en webcam op internet plaatsen, privégegevens op een site plaatsen, wachtwoorden stelen en misbruiken, haatprofielen aanmaken, virussen sturen

Mogelijke oorzaken van pestgedrag door de pester kunnen zijn:

- Een problematische thuissituatie.
- Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen).
- Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt.
- Het niet weerbaar zijn of niet beschikken over voldoende sociale vaardigheden.
- Voortdurend met elkaar de competitie aangaan.
- Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt.
- Zelf ooit gepest te zijn.

Hoe willen wij met elkaar omgaan op ICBS de Tweemaster

Uit diverse onderzoeken is gebleken dat wanneer er een prettige sfeer heerst op een school en binnen een groep, het pestgedrag significant afneemt of niet aanwezig is. Wij vinden het dan ook belangrijk om kinderen te leren hoe zij op een positieve manier met elkaar om kunnen gaan.

Om dit van kinderen te kunnen verwachten, zijn een aantal vaardigheden nodig:

- Besef hebben van jezelf
- Zelfmanagement
- Besef hebben van de ander
- Relaties kunnen hanteren
- Keuzes kunnen maken

(Overveld, C. oktober 2013. Pesten vraagt om een positieve aanpak. LBBO beter begeleiden)

Om er met elkaar voor te zorgen dat er zo min mogelijk gepest wordt, werken wij aan een vriendelijke, veilige en ondersteunende sfeer op school. We besteden in de klas structureel aandacht aan sociaal emotioneel leren middels de lesmethode KWINK. We hanteren op school ook drie gedragsregels ("kapstokregels" waar andere regels uit voortvloeien) die zichtbaar zijn in de school:

- Ik ga met een ander om zoals ik wil dat hij/zij met mij omgaat.
- Ik ga voorzichtig om met mijn eigen materialen en die van anderen.
- Ik loop en praat rustig in de school.

Met name de eerste regel speelt een belangrijke rol bij de omgang met elkaar. We behandelen deze regel expliciet in de klas en leren de kinderen elkaar erop aan te spreken als iemand zich niet aan deze regel houdt.

Interventies

Binnen onze school hanteren wij drie niveaus van interventies; groen, geel en rood. De groene interventies zijn voor alle leerlingen en alle groepen en worden standaard aangeboden.

De gele interventies zijn voor de groepen waarin één of meerdere leerlingen zich nog niet voldoende ontwikkelen m.b.t. het goed omgaan met elkaar. In overleg met de IB-er wordt er een selectie van de hieronder genoemde interventies ingezet.

De rode interventies zijn voor de groepen waar structureel gepest wordt of waar signalen van pestgedrag te zien zijn.

Uiteraard is het ook mogelijk dat een leerkracht ervoor kiest om gele of rode interventies in te zetten zodra dat hier extra aanleiding voor is.

Niveau	Preventieve interventies
groen	Kwink, week-van-de-vriendschap (vanaf schooljaar 2016-2017), ten minste één keer per schooljaar een sociogram, invullen van de SCOL, een doos vol gevoelens (kleuters).
geel	Oefeningen uit: Wij zijn een groep, SOVA spellen in de groep, kind-van-de-week, groepsvormings-energizers, "Van pesten naar samenwerken"
rood	Ouderavond voor de betreffende groep, hulp vragen bij het samenwerkingsverband, supportgroep, leerling gesprekken,

Eenduidige manier van omgaan met incidenten

Wij leren aan de kinderen vanaf groep 1 dat zij duidelijk "stop, hou op!" mogen zeggen als een andere leerling iets zegt of doet wat zij als vervelend ervaren. Vanaf groep 3 leren de kinderen dit aanvullen met wát het kind heeft gedaan, de mededeling dat je dit niet leuk vindt en hoe je je daardoor voelt. In de bovenbouw wordt kinderen geleerd dat zij hun eigen bewoording kunnen kiezen, en dat je ook goed naar de boodschap van je medeleerling moet luisteren als zij je aanspreken.

We leren de kinderen in de onderbouw dat, wanneer ze met hun 'gewone stem' een keer "stop, hou op!" hebben gezegd en het kind toch doorgaat, ze het nog eens met hun 'boze stem' mogen herhalen. We leggen daarbij uit dat andere kinderen op die manier kunnen ontdekken dat ze het echt menen en boos aan het worden zijn. Wanneer het kind dan doorgaat met het gedrag, moet de betreffende leerling de leerkracht inschakelen voor hulp.

We leren de kinderen ook dat ze goed naar elkaars gezicht moeten kijken omdat ze daar emoties vanaf kunnen lezen. Zo kun je soms al zien dat iemand iets niet leuk vindt voordat hij "stop, hou op!" gezegd heeft. Wanneer een kind jou toch aanspreekt op je gedrag, moet je goed luisteren wat hij zegt en mag je daarna reageren. Als je het inderdaad gedaan hebt, is het de bedoeling dat je je excuses aanbiedt en afsprekt wat je de volgende keer anders doet. Als je (denkt dat je) het niet gedaan hebt, is het de bedoeling dat je vragen stelt om erachter te komen waarom het kind dat toch denkt. Als je hier niet samen uit komt dan schakel je de leerkracht in. Als je je excuses hebt aangeboden en het betreffende kind is nog een beetje verdrietig, dan is het de bedoeling dat je het kind troost.

	Groep 1/2	Groep 3/4:	Bovenbouw
Leerling 1 vindt iets niet leuk en zegt:	"Stop, hou op!"	"Stop, hou op. Ik vind het niet leuk dat je ---, daar wordt ik --- van."	Eigen bewoording in zelfde strekking.
Leerling 2 reageert met:	"Sorry"	"Sorry. Ik zal het niet meer doen. Gaat het weer?" Of "Dat heb ik niet gedaan. Waarom denk je dat?"	Eigen bewoording in zelfde strekking.

Wanneer een leerling bij de leerkracht aangeeft dat zich een incident heeft voorgedaan (bijvoorbeeld: "hij heeft mij geduwd") reageert de leerkracht ook volgens een vast stramien. In groep 1 wordt het kind meteen geholpen. Vanaf groep 2 wordt het kind herinnerd aan het stappenplan. De leerkracht vraagt wat het kind al heeft geprobeerd om het op te lossen en herinnert het kind eventueel aan de bewoording uit het schema. Wanneer een kind dit zelf al geprobeerd heeft en dit niet het gewenste resultaat had,

wordt die leerling erbij geroepen en laat de leerkracht de "klagende" leerling aan het woord. Deze verwoordt zelf nogmaals het probleem en de leerkracht laat de andere leerling hierna reageren. Eventueel stuurt de leerkracht bij, geeft de leerkracht tips aan een leerling wat hij tegen de andere leerling kan zeggen, of stelt verduidelijkingsvragen. Maar de leerlingen praten vooral tegen elkaar. De leerkracht sluit af met een samenvatting van de afspraken, en geeft ook complimenten wanneer kinderen goed naar elkaar luisteren, eerlijk zijn en met oplossingen komen (positief bekrachtigen). Soms vindt er daarnaast nog een nagesprek plaats tussen de leerkracht en het plagende kind.

Als er gepest wordt...

Pesten kan worden gesignaleerd wanneer de leerkracht merkt dat incidenten met ongelijke machtsverdeling tussen twee of meerdere leerlingen vaker dan een enkele keer voorkomen. Ook wanneer een ouder of leerling hierover vertelt aan de leerkracht dan geldt dit uiteraard als een signalering.

Alle signaleringen en meldingen worden besproken en behandeld volgens een vaste procedure. Er volgt altijd:

1. Hulp aan het gepeste kind
2. Hulp aan de pester
3. Hulp aan de groep
4. Samenwerking met de ouder(s)/ hulp aan de ouder(s)

Gepeste leerling versterken

De eerste stap die dan genomen wordt is een gesprek met de leerkracht, gepeste leerling en zijn/haar ouder(s). In de onderbouw kan er gekozen worden voor een gesprek met ouder(s) en leerkracht waarbij het kind alleen op het eind even aansluit. Hierin wordt het probleem besproken en een gezamenlijke oplossing gezocht. Centraal hierbij staat het versterken van de positie van de gepeste leerling.

Pestende leerling begeleiden

Ook gaat de leerkracht om de tafel met de pestende leerling en zijn/haar ouder(s). Hierin wordt het probleem eveneens besproken en een gezamenlijke oplossing gezocht. Centraal hierbij staat het positief begeleiden van de pestende leerling naar een betere sociale houding.

Klassikale aanpak

In de groep wordt het gesignaleerde probleem klassikaal besproken. In overleg met de betreffende kinderen en hun ouders worden hierbij wel of geen namen genoemd. In de klas wordt vooral aandacht besteed aan de positie van de klasgenoten, en hun rol in het geheel. Er worden afspraken gemaakt waarbij van iedere leerling een actieve houding verwacht wordt om het pesten in de toekomst tegen te gaan. Naast een groeps gesprek worden er verschillende activiteiten uit het eerder beschreven gele preventieniveau toegepast.

Als het pesten aanhoudt...

Als het pesten ondanks de eerder genoemde interventies aanhoudt, wordt er een ouderavond georganiseerd voor alle ouders van de betrokken klas. Er wordt informatie gegeven over de situatie en er wordt theoretische kennis gedeeld over pesten en de rol van alle kinderen hierbij. Het is de bedoeling dat ouders hierna ook thuis aandacht besteden aan het positief omgaan met elkaar. Ouders krijgen hier tips voor. In overleg met de IB-er wordt ook de hulp ingeschakeld van het samenwerkingsverband om externe hulp in de klas te laten komen om het pestgedrag geheel te stoppen. Er vinden tussentijds steeds gesprekken tussen leerling, ouder(s) en leerkracht plaats om elkaar op de hoogte te stellen en plannen bij te stellen, eventueel ook met de aanwezigheid van de IB-er.

Mocht dit alles niet helpen, dan kan/kunnen de pester(s) geschorst/verwijderd worden van school. Dit gebeurt in overleg met de directie en bestuur.